

El pols de la cultura

Barcelona es convertirà en una festa major aquesta setmana. Totes les mostres de cultura popular del país hi seran presents, en major o menor grau, a Expocultura. Com un aparador, el Moll de la Fusta obrirà les seves portes al pols de la salut cultural del país, a la vitalitat de les arrels. Hi haurà moments per admirar els estudis, tastar el gust de la nostra cuina, ficar-se enmig de cercaviles, correfocs, esbarts dansaires, vivint la passió de la festa. Fins i tot hi haurà estones per reflexionar, a les conferències i debats, sobre el paper de les festes populars i el seu futur.

Veure. L'edició d'enguany d'Expocultura pretén ser la consolidació definitiva, per això no s'han estalviat mitjans per poder oferir un retrat del país tan ampli com sigui possible en un espai com el Moll de la Fusta. El viant, el matiner de cap de setmana, l'amant d'admirar tot caminant, podrà delectar-se passejant entre els estands. Hi haurà tots els que són en 250 expositors i 300 grups que actuaran. Agrupacions i federacions de colles sardanistes, agrupaments d'esbarts dansaires, diables, castellers, intèrprets de música tradi-

Aquesta setmana comença una nova edició d'Expocultura, la mostra més àmplia de la cultura popular catalana que s'ha fet mai. Deu dies de festa major per comprovar el pols de les tradicions. Un preludi del futur Congrés de Cultura Popular.

cional, pessebres vivents, artesans de tota mena, premsa comarcal, premsa catalana, amics de tot tipus de llocs i andròmines, il·lustradors, ateneus, centres de documentació de cultura popular, tots els consells comarcals del Principat, bastoners, geganters, trabucaires, acordionistes, raiers, entitats excursionistes, cine-clubs, teatres amateurs, orquestres joves, cases regionals, el Barça, fundacions diverses vinculades a la cultura popular, les quatre Passions del Principat, universitats, el Liceu, la Diputació General d'Aragó, la Vila de Perpinyà, la Vila de Tolosa de Llenguadoc, el Govern d'Andorra, la Generalitat valenciana, i els Departaments d'Ensenyament, Benestar Social i Cultura de la Generalitat de Catalunya. Tot això i més exposat en 5.563 m², que requereixen més d'un dia per veure-ho complet. Cal, doncs, repartir la visita pels deu dies sencers, perquè s'hi ha inclòs el dinar: Expocultura també ha reservat un espai de 540 m² per fer-hi una mostra gastronòmica. Deu dies per menjar un civet de la Cerdanya, botifarra de Vic, mató de Montserrat, anxoves de l'Escala, calçots de Valls, menjar blanc de Reus... tot sense moure's de Barcelona.

Colles sardanistes i esbarts participen a Expocultura. Hi haurà grups de tots els Països Catalans.

Endinsar-se en la festa. Però no tot és qüestió d'elements per poder veure, la festa també es pot tocar. 300 grups, unes 9.000 persones, s'encarregaran de fer xerinxola els deu dies. Al recinte d'Expocultura hi haurà tres espais destinats a acollir els espectacles: un teatre cobert amb capacitat per 400 persones assegudes; un escenari cobert al centre del Moll de la Fusta i un auditori situat a la confluència dels molls de la Fusta i d'Espanya. A part del Moll de la Fusta, hi haurà altres escenaris com la Rambla de Barcelona, el Moll del Dipòsit, l'església de Santa Maria del Mar, la basílica de la Mercè, el saló de Sant Jordi del Palau de la Generalitat, el palau de la Música Catalana, l'església de Sant Miquel del Port i la plaça del Rei. Els objectius del president del Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana, Joan Vidal i Gayolà, organitzador de l'acte, són ben clars: "Volem ficar-nos dins de la ciutat i produir un impacte considerable en l'opinió pública. Que la gent conegui les entitats que dia a dia gaudeixen treballant per mantenir la cultura popular d'aquest país, i alhora és una mostra que pretén reconèixer i donar un impuls a aquestes associacions i entitats." Els deu dies estan planificats amb una munió d'activitats que de ben segur aconseguiran que cap barceloní es quedi sense assabentar-se que la seva ciutat s'ha abocat a una immensa festa major, quan encara li dura la caparra de la Mercè.

Hi haurà actuacions de grups de teatre amateur, com també passis de pel·lícules. Concerts de grups joves que fan rock en català, però també orfeons i corals vinguts d'arreu de la geografia catalana. També hi haurà concerts de joves orquestres, quartets de corda de di-

PRATS I CAMPS

Moros i cristians. El Diumenge 9 d'octubre, els de la Vila Joiosa desfilaran per la Rambla de Barcelona.

verses escoles de música, i jazz. Un dels elements musicals que més difusió tindrà són els concerts de música tradicional, que tant han arrelat a tot el país en aquests darrers anys. També hi haurà demostracions constants d'esbarts dansaires, amb moltíssims balls populars recuperats de la tradició de tots els racons dels Països Catalans.

Un dels plats forts d'Expocultura serà servit dissabte dia 8, quan al Portal de la Pau es reuniran cinc colles castelleres per tornar a deixar bocabadats els seguidors cada dia més nombrosos d'aquesta tradició. El mateix dissabte a la tarda hi haurà una trobada de 16 bandes de música, i la Santantonada de la Tòdolella, de la comarca dels Ports, amb una espectacular festa del foc. El dia acabarà amb un espectacle magnífic i inèdit: un concert de Lluís Llach i l'esbart Sant Cugat titulat *Ballem 'Un pont de mar blava'*.

Corals, gegants i diables. El diumenge dia 9, el protagonisme, entre una gran diversitat d'opcions, serà per a la trobada de 8 corals del Pla d'Urgell, però sobretot per a la desfilarada per la Rambla de les filades Moros Pacos, Beduïns, Artilleria Mora, i Moros del Riff de la Vila Joiosa (la Marina Baixa), 38 pobles del Principat i d'Andorra amb els respectius gegants i tancant la cercavila més gran que ha vist mai la ciutat, la Muixeranga d'Algemesí (la Ribera Alta). Una altra actuació imprescindible serà la cantada d'havaneres al vespre i el lliurament dels Premis Nacionals de Cultura Popular, atorgats pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Dimarts al vespre, les espurnes dels diables esclataran pel Passeig Picasso, seguint un recorregut fins al Moll de la Fusta. Més de vint-i-una colles de dimonis encendran la ciutat. El divendres dia 14, el Palau de la Música acollirà una reunió musical dels Països Catalans: set grups i autors del Principat, el País Valencià, les Illes, Catalunya Nord, la Franja, l'Alguer i Occitània. El dissabte hi haurà una gran concentració d'esbarts dansaires i el diumenge una llarguíssima cercavila conclourà deu dies molt atrafegats d'Expocultura.

Segons Joan Vidal i Gayolà, "vindran més d'1 milió de persones. Respecte a la darrera Expocultura, l'any 84, aquest cop serà més participativa, ja que ha estat concebuda per posar-la al carrer, d'una manera més oberta i popular". La bona resposta a la convocatòria d'Expocultura és sinònim de l'àmplia presència d'aquestes activitats a tot el país, "ens trobem en un moment molt bo, castellers, diables o música tradicional han tingut un augment d'aficionats molt gran. A més, el canvi, a part de quantitatiu, ha estat qualitatiu", assegura un eufòric Joan Vidal i Gayolà, convençut d'avançada de l'èxit d'aquesta Expocultura.

RAFA GIL

El foc de les colles de diables també hi serà present. Més de vint grups hi participaran.

Conferències i debats. Però Expocultura també és un lloc de debat i reflexió, un punt de trobada per seure, reflexionar, discutir i intercanviar idees. Una gimnàstica mental necessària per lligar la realitat amb el que caldria que fos la cultura del país. Entitats de tot tipus s'aturaran per valorar la situació i inventar el futur en els espais del Centre d'Art Santa Mònica, el Palau Marc i el Teatre d'Expocultura. Cada dia hi ha de tres a quatre actes programats i sobre els temes més diversos: des dels models d'integració lingüística (8 d'octubre) a la genealogia i l'heràldica (8 d'octubre), passant per la ruta del romànic de Sagàs (9 d'octubre) o el futur de la medicina (11 d'octubre). Conferències, debats i taules rodones organitzades per associacions, professionals i estudiosos que donaran respostes i es formularan preguntes.

Els amants del teatre català podran conèixer les opinions d'alguns dels actors catalans més representatius si el divendres 7 s'acosten a la sala d'actes del Centre d'Art Santa Mònica. El títol de la taula rodona és, senzillament, "El teatre a Catalunya", i està previst que hi prenguin part Josep Maria Flotats, Rosa Maria Sardà i Lluís Homar. Per avançar en el coneixement de l'Europa de les Nacions, Aureli Argemí, del CIEMEN, oferirà una conferència titulada "Participació i situació de la cultura dels Països Catalans en el marc de la Unió Europea". Per assistir-hi caldrà no llevar-se gaire tard el dissabte, i ser a les 11 del matí al Centre d'Art Santa Mònica. La mateixa tarda es reuniran Pep Albanell, Maria Barbal, Jordi Pere Cerdà, Pep Coll, Pep Espunyes, Joan Obiols i Joan Pous per discutir sobre la literatura pirinenca.

El dilluns 10 d'octubre un dels temes que es debatrà serà la situació del patrimoni etnològic a Catalunya, en un acte organitzat pel Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana. També es tractarà de la "Perspectiva de la ciència", en una conferència a càrrec d'Heribert Barrera.

El dimarts hi haurà, sens dubte, un dels debats que provocarà més expectació: "La llengua a la publicitat, expressió cultural". Els encarregats de discutir-ho seran Lluís Bassat, Joan Granados, Judit Mascó, Robert Rodergas i Marta Bofill. L'endemà el Palau Marc comptarà amb la participació de persones de gran actualitat, com Quim Monzó, Lloïl Bertran, Raimon, Carlos Segarra i Lola Lizaran. Ells discutiran sobre l'"Opció lingüística d'expressió cultural". La cultura del foc serà un dels protagonistes del 12 d'octubre, i el dia 13 Joan Oró parlarà de la conquesta de l'espai. Un altre aspecte de la cultura, ben popular, és l'esport, i el Barça. Per això no hi podia faltar un acte organitzat per la Fundació del FC Barcelona. Tindrà lloc el 14 d'octubre sota el títol

Balls tradicionals de les festes de Morella. Durant Expocultura, hi haurà demostracions constants d'esbarts dansaires.

"Cultura i esport". L'endemà, dia 15, es parlarà, entre d'altres temes, de la premsa en català, i el diumenge 16, es clausurarà Expocultura amb una conferència d'Isabel Clara-Simó i una taula rodona sobre medi ambient a Collserola.

Temes de ciències socials i naturals, aficions, esports, turisme, llengua, mitjans de comunicació... tot un ventall de temes per endinsar-s'hi, aprofundir-hi, deixar-se seduir per un desconegut o apassionar-se en la discussió. I que,

siguin quines siguin les conclusions, deixaran ben clara una cosa: la cultura popular és ben viva.

De moment, però, Joan Vidal i Gayolà té clar que aquesta mostra popular serà "el precedent perquè l'any que ve es faci el Segon Congrés de Cultura Popular, si tothom vol. Des del darrer Congrés hi ha hagut molts canvis i seria bo que després de la fita d'Expocultura els membres de totes aquestes entitats puguin debatre els seus problemes i necessitats, perquè els temps canvien i cal adaptar-s'hi sense renunciar a la pròpia identitat que donen totes aquestes manifestacions populars". En tot cas ens esperen deu dies per recordar o aprendre elements de la pròpia cultura, per reflexionar, però sobretot per passar-s'ho d'allò més bé. **Oriol Cortacans**

Un castell de nou de la colla Joves de Valls. Cinc colles faran una mostra al Portal de la Pau.